

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2010

ת"א 09-160211 טאובר נ' הרוש ואח'

בפני כב' השופט דן מור, שופט בכיר

תובעת

מינה טאובר
ע"י ב"כ עוה"ד בומבך ומגידו
נגד

נתבעים

1. יאיר הרוש
2. נועם ביטון
3. ידיעות תקשורת בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד גליק וחי

1

פסק דין

2

3 1. בפני תביעה בגין פרסום לשון הרע. התובעת הינה מורה באחד מבתי הספר ברשת "אורט"
4 באשדוד, מזה למעלה מ- 20 שנה. הנתבע 1 הוא כתב המקומון "ידיעות אשדוד", אשר חתום
5 על הכתבה נשוא תובענה זו. הנתבע 2 הינו עורך מקומוני הדרום של הנתבעת 3, והיה עורך
6 המקומון "ידיעות אשדוד", שם עבד הנתבע 1 ככתב ושם פורסמה הכתבה נשוא תובענה זו.
7 הנתבעת 3 הינה המוציאה לאור של מספר מקומונים מקבוצת "ידיעות אחרונות", ובין
8 היתר גם המקומון "ידיעות אשדוד".

9

10 2. הכתבה, נספח ב' לכתב התביעה, פורסמה במקומון "ידיעות אשדוד" בתאריך 19.12.08.
11 בכתבה לא צוין שמה של התובעת, אך דובר שם ב"מורה ותיקה בבית הספר אורט ימי
12 באשדוד". הכתבה פורסמה במדור החינוך במקומון. כותרת הכתבה הינה "הדוגמא
13 האישית של המורה מאורט ימי באשדוד: נסעה לחו"ל – והביאה פתק מרופא". כותרת
14 הביניים היא – "מורה בבית הספר החליטה להאריך את חופשתה בכל מחיר. התוצאה:
15 היא הופיעה ללימודים באיחור של שלושה ימים ותוצאה: הייתי חולה. השבוע הושעתה".

16

17 בכתבה עצמה נכתב, בין היתר: -

18

19 "השבוע התברר כי התייצבה ללימודים באיחור והצטיידה בפתק
20 רפואי המעיד על כך ששהתה בחופשת מחלה... גורמי חינוך בעיר
21 אמרו השבוע כי מדובר בניצול ציני של כספי המערכת".

22

ובהמשך:

23

24 "ללימודים התייצבה רק שלושה ימים לאחר שכל שאר אנשי הצוות
25 הופיעו לעבודה. היא הופיעה לכיתה עם פתק רפואי מתאים, שמעיד
26 כי היתה בחופשת מחלה... המנהלת ממש לא אהבה את השיטה
27 הבוטה שבה בחרה כדי לזכות בעוד ימי חופשה... בעקבות כך זומנה
המורה לשימוע".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2010

ת"א 09-160211 טאובר נ' הרוש ואח'

ובהמשך :

"מורים בעיר היו השבוע חריפים יותר, לדבריהם מדובר במקרה מביש. 'מורה צריך לשמש דוגמא אישית ולא לתחמן'".

לכתבה צורף צילום אילוסטרציה ובו רואים אשה המתיעצת עם רופא, ותחת התמונה נכתב: "הרופא לא עזר – ליציאה מחו"ל צריך אישור מנהל".

למקרא הכתבה, כותרות הכתבה, הצילום שצורף לה והכיתוב שתחתיו, עולה ברורות כי המיוחס לאותה מורה נשוא הכתבה הוא שהחליטה להאריך את חופשתה בחו"ל, כשהתרוץ לאיחור, הינו הצגת "פתק מרופא", המלמד על חופשת מחלה, שלא היתה ולא נבראה, ומדובר ב"תחמוץ", דהיינו, מעשה שלא יעשה, במיוחד על ידי מורה האמורה לשמש דוגמא אישית (להלן- "הכתבה" או ה- "הפרסום").

בהנחה שהנאמר בכתבה אינו אמת, לא עשויה להיות מחלוקת כי פרסום זה מהווה לשון הרע, כאמור בסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 (להלן- "החוק"), כפרסום העלול להשפיל אדם בעיני הבריות, לעשותו למטרה ללעג מצדם ולבזותו בגין המעשים המיוחסים לו, ובמיוחד בגין משרתו או מקצועו. מכאן שהמחלוקת בין בעלי הדין עשויה להיות רק בשאלת ההגנות העומדות לנתבעים, בהתאם להוראות החוק הנ"ל. עיקר ענייננו באמור בסעיפים 14, 15, 16 ו-17 לחוק.

לאחר ששמעתי את העדויות בתיק זה ועיינתי בכל המסמכים שהוצגו, אין לדעתי כל ספק כי האמור בכתבה אינו אמת. לא זו אף זו, שאין מדובר באי אמת בפרט לוואי או בפרט צדדי, אלא שאי האמת בכתבה הינו במהות ובעיקר האמור בפרסום.

הפרשה כולה נוגעת לחופשתה של התובעת יחד עם משפחתה בסין, בין התאריכים 3.10.08 ועד 23.10.08. בימים 5-7.10.08, ימי עבודה שבין חופשת ראש השנה ובין חופשת יום הכיפורים, שבשנים אחרות נקבעו כ"ימי גשר", נקבעו אותה שנה כימי לימודים ועל התובעת היה להגיע לבית הספר וללמד, אך, כאמור, היא בחרה להמשיך את חופשתה, ששולמה מראש ונרכשה מבעוד מועד, ולא להתייצב בבית הספר באותם שלושה ימי לימודים.

התובעת, שהותירה רושם חיובי בעדותה, העידה כי כשלושה ימים לפני נסיעתה לחופשה, נפגשה באקראי עם מר יעקב ביטון, רכז מערכת הלימודים בבית הספר, אם בפתח חדרו, אם במסדרון, והיא עדכנה את מר ביטון על העדרותה הצפויה. מר ביטון שאל אותה האם –

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2010

ת"א 160211-09 טאובר נ' הרוש ואח'

1 "לרשום בדיקות?" והיא, תוך כדי תנועה, השיבה בחיוב. עוד עולה מעדותה, כי כבר למחרת
2 הודיעה התובעת למר אלכס פיידר, המנהל הפדגוגי, כי אין מדובר בבדיקות רפואיות,
3 ושהתשובה הקודמת ניתנה למר ביטון כלאחר יד, וברור לה כי אף אחד לא יבדק בסין
4 שלושה ימים, והיא אף חזרה על דברים אלה בפני מר ביטון. מכל מקום, היא מעולם לא
5 הגישה תעודה רפואית ומעולם לא טענה בפני גורם כלשהו כי אי הופעתה באותם שלושה
6 ימי לימודים נבעה ממחלה או בדיקות רפואיות.
7
8 העד יעקב ביטון, רכז מערכת השעות בבית הספר, העיד כי אכן מדובר היה בפגישת מסדרון
9 והיו אלו דבריו – "מה הסיבה – בדיקות?", והתובעת ענתה בחיוב, אולם הוא מאשר כי
10 לאחר יום, בערך, היא פנתה אליו ואמרה לו כי ימחק את נושא הבדיקות, כך שהדיווח שנתן
11 מר ביטון למחרת למנהלת בית הספר היה על היעדרות צפויה ולא על בדיקות כסיבה
12 להיעדרות (ראה עמ' 16 לפרוטוקול).
13
14 מר פיידר עצמו לא נקרא לעדות, אולם התובעת מפנה את בית המשפט למכתב, נספח א'
15 לכתב התביעה, שאף צורף כנספח לתצהירה, שם כותב מר פיידר לתובעת כי הדיווח
16 למערכת מראש היה רישום "ימי היעדרות" ולא הצגת אישור מחלה, כפי שנכתב בכתבה
17 נשוא התובענה. מסמך זה התקבל כראיה, אף שמר פיידר לא הוזמן כעד, כמסמך שהתקבל
18 על ידי התובעת, לבקשתה, ואין להניח שמר פיידר, המנהל הפדגוגי של בית הספר, היה
19 שולח את מכתבו זה בשם בית הספר, כשהעתק מהמכתב הועבר לתיקה האישי של התובעת,
20 אם לא היתה זו עמדתה המוצהרת של רשת החינוך "אורט".
21
22 גם המנהלת, גב' יהודית לוי, מסרה את עדותה על אשר התרחש בפרשה זו. גם היא, כמו
23 התובעת וכמו מר יעקב ביטון, הותירה רושם חיובי בדבריה מעל דוכן העדים. המנהלת
24 העידה כי היא הורתה, מפורשות, לתובעת, שלא להעדר מאותם שלושת ימי לימודים שנפלו
25 בתחום ימי הנסיעה המתוכננת לסיין, והיא אף כעסה על התובעת על שהפרה את הוראותיה.
26 אולם היא מדגישה שמעולם לא דיברה עם התובעת על בדיקות רפואיות, ואף התובעת לא
27 אמרה לה, או הצהירה, או הגישה מסמכים המתרצים את אי הופעתה בצרכים רפואיים
28 כלשהם. המנהלת מודה ששמעה ממר פיידר, ששמע זאת מפי מר ביטון, כאילו התובעת
29 מדברת על אי אלו בדיקות רפואיות כסיבה להיעדרות, והדבר אף נראה למנהלת כמעשה
30 שהתובעת עשויה להיענש בגינו. המנהלת לא חזרה ודיברה על כך עם התובעת, אלא
31 השאירה את הדברים בידי מר פיידר. מר פיידר כלל לא נקרא להעיד, ואין בפני כל ראיה
32 כאילו התרה מר פיידר בתובעת שהטענה בדבר בדיקות רפואיות עשויה להוות עילה
33 לענישה, ושרק בעקבות זאת חזרה בה התובעת מטענתה על בדיקות רפואיות בסין. כל אשר
34 בפני הינה עדותה של התובעת על כך שהיא, מיוזמתה, הבינה כי ה"תרוץ" של בדיקות אינו
35 ראוי, וכבר למחרת הענין תוקן ברישומיו של מר ביטון, **ביוזמתה**.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2010

ת"א 09-160211 טאובר נ' הרוש ואח'

1
2 הנתבעים זימנו להעיד מטעמם את מר יהודה לניאדו שהיה, בתקופה הרלוונטית, מנהל
3 המוסד כולו, שבית הספר הינו חלק ממנו. עדותו אינה מחמיאה לתובעת, אך להתרשמותי
4 עד זה עוין לתובעת, כנראה על רקע עימותים שונים ביניהם בעבר. מכל מקום, עדותו אינה
5 אלא עדות מכלי שני. על כוונת התובעת, לכאורה, להציג אישור רפואי על ימי ההיעדרות,
6 הוא שמע מהמנהלת, העדה יהודית לוי, אולם המנהלת הסבירה בעדותה שכבר למחרת
7 התברר לה שהתובעת חזרה בה ואינה טוענת עוד לבדיקות רפואיות. לדעת מר לניאדו,
8 לאחר שהתובעת חזרה מחופשתה, ורק לאחר שהוא התריע בפניה שלא תציג אישורים
9 כוזבים, היא בחרה לחזור בה מכוונתה, ואישור כוזב שכזה, על בדיקות רפואיות – לא הוגש.
10 תמהני מהיכן יכולתו של מר לניאדו לקרוא ללב התובעת ולדעת מה היה בכוונתה של
11 התובעת לעשות לאחר שחזרה מנסיעתה, כאשר, בניגוד לגרסתו, ועוד לפני הנסיעה, כבר
12 ביום לאחר שיחתה במסדרון עם מר ביטון, היא הודיעה כי אין לה שום כוונה לתרץ את
13 היעדרה בצרכים רפואיים. מר לניאדו מוסיף ומספר שכששאל אותה לאיזה בדיקות היא
14 התכוונה, תשובתה היתה – "בדיקות בדיוטי פרי". אם סבר העד שתשובה זו מתקשרת
15 לכוונה אמיתית להגיש אישורים כוזבים, כדבריו בעדותו (עמ' 11 שורה 29), הרי ברור שהוא
16 סובר מהעדר מוחלט של כל חוש הומור.
17
18 עוינותו של העד כלפי התובעת נלמדת מעדותו (ראה עמ' 12 שורה 16 לפרוטוקול), וגם
19 משיחתו עם הכתב, הנתבע 1, ערב פרסום הכתבה, כשזה פנה אליו לקבלת תגובת המוסד.
20 לניאדו בחר שלא ליתן כל תגובה ונמנע מלהכחיש את הסיפור, על אף שידע היטב כי
21 התובעת מעולם לא הציגה כל "פתק מרופא", וכשבתגובתו זו יכל למנוע את פרסום לשון
22 הרע. למרות זאת, סבור מר לניאדו כי הוא "גונן" על התובעת כשנתן את אותה "תגובה
23 סולידית" לכתב (עמ' 12 שורה 30 לפרוטוקול). העד מתגונן בחקירתו הנגדית ומתבצר
24 בעמדתו כי **"בקשר לאישור מחלה היתה לה כוונה להגיש ולא בתום לב, והיא לא מימשה**
25 **אותה אלא נוכח האזהרה שלנו"** (עמ' 14 שורה 12 לפרוטוקול). בית המשפט רואה אחרת
26 את הדברים. העד אינו יכול להחליף את דעתו האישית בברור נכון ואמיתי של העובדות, כפי
27 שיכול וצריך היה לעשות טרם מסר את תגובתו לכתב.
28
29 בסיכומו של דבר, הנני קובע כי התובעת התכוונה שלא לקצר את חופשתה על אף דרישתה
30 של המנהלת, אולם ההסבר להיעדרות לא היה מסיבות רפואיות. התובעת אמנם השיבה
31 בחיוב, ולא מיוזמתה, לשאלת העד ביטון אם מדובר ב"בדיקות", אך עוד לפני ששמעה את
32 תגובת המנהלת, היא הבינה כי מדובר במעשה שלא יעשה והודיעה למר ביטון כי אין מדובר
33 בבדיקות רפואיות. גם אם שמעה התובעת על עמדת המנהלת לסיבת ההיעדרות, כאילו
34 מדובר בבדיקות רפואיות, וברור וידוע לכולם כי היא נוסעת לטיול בסין, הרי לא ניתן
35 לקבוע, וברור שלכתב לא היה כל בסיס לקביעה שכזו, כאילו החזרה מטענת ה"בדיקות"

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2010

ת"א 09-160211 טאובר נ' הרוש ואח'

1 נעשתה שלא מיוזמתה של התובעת, קודם לנסיעתה לסיין, אלא בלחץ הממונים. מכל מקום,
2 הגרסה בכתבה הינה כי התובעת אכן הציגה בפועל "פתק מרופא" כסיבה להיעדרות, ושכך
3 היא אף משיגה טובת הנאה כספית לעצמה, ודברים אלה חסרי כל בסיס.

4
5 ברור שכל תעוד רפואי כסיבה להיעדרות, לא הוצג. סיבת ההיעדרות כבדיקות – נמחקה
6 למחרת היום בו נרשמה על ידי מר ביטון. כשחזרה התובעת ארצה וללימודים, היה ידוע
7 לכולם, כולל המנהלת, כי מדובר בהפרה של חובתה להתייצב ללימודים, ולא מעבר לכך.
8 הכתבה נשוא תובענה זו מייחסת לתובעת, כעיקר הפרסום, דווקא את ה"תחמוץ" שבהצגת
9 תעוד רפואי או צורך בבדיקות רפואיות, או "פתק מרופא", כסיבה להיעדרות ובכך חוטאת
10 הכתבה לאמת.

11
12 אתייחס עתה, אחת לאחת, לכל טענות הנתבעים.

13
14 ראשית, יש להתייחס למספר טיעונים עובדתיים שבסיכומי ב"כ הנתבעים. 4.

15
16 בניגוד לאמור בסעיף 16 בסיכומי הנתבעים, וכפי שכבר נאמר דלעיל, לא עולה מהעובדות
17 שהוכחו כי "שיחת אזהרה" שקדמה לתיקון הרישום בדיקות, שקיימה עם מר פיידר, היא
18 שהביאה לשינוי ברישום ההיעדרות הצפויה. כאמור, שיחה זו עם פיידר התקיימה לאחר
19 חזרת התובעת ארצה, כשהשינוי נעשה יום לאחר השיחה עם מר ביטון, לפני הנסיעה. כל
20 עדותו של מר פיידר בענין זה הינה אך מהרהורי ליבו. אולם בכתבה המדוברת כלל לא נזכר
21 שהתובעת חזרה בה מרישום שקרי, אלא שנטען כאילו הביאה "פתק מרופא" לאחר שובה
22 מחו"ל, כסיבה להיעדרותה.

23
24 בסעיף 18 לסיכומים נטען כי "התנהגותה של התובעת יצאה מגדר נסיון גרידא והשתכללה
25 לכלל מעשה, שהרי התובעת גרמה לרישום כוזב במסמכי תאגיד..." (הדגשה במקור).
26 תמהני על טענה זו, כשהתובעת "מואשמת" בסיכומי הנתבעים בעבירה פלילית של "רישום
27 כוזב במסמכי תאגיד", עבירה על סעיף 423 לחוק העונשין, כשגם רשת אורט לא מצאה
28 לנכון אלא להעמידה לדין משמעתי על היעדרות מעבודתה. גם אם נדקדק באמור בסעיף
29 423 הני"ל, ברור שלא נעברה העבירה שב"כ הנתבעים ממחר ומייחס לתובעת. מכל מקום,
30 הרישום ה"כוזב" תוקן למחרת, ביוזמת התובעת, ולא נשתכלל לעבירה, כאשר התיקון
31 נעשה טרם הנסיעה וטרם נזקקה התובעת ליתן הסבר להיעדרותה.

32
33 ב"כ הנתבעים אף טוען, כאמור בסעיף 19 לסיכומיו, כי כל שנפל בכתבה שפורסמה אינו
34 אלא "אי דיוק קל", וכאמור בסעיף 14 סיפא לחוק, הגנת האמת – "לא תישלל בשל כך
35 בלבד שלא הוכחה אמיתות של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש". ב"כ הנתבעים סובר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2010

ת"א 09-160211 טאובר נ' הרוש ואח'

- 1 ש"המשמעות הכללית העולה מהפרסום ומתוכנו" אינה רחוקה מהמציאות. אולם, התאור
2 בכתבה מכוון למורה ה"מתחמנת" את המערכת, בהצגת תעודה רפואית כוזבת, בנסיון
3 לתרץ העדרות מהעבודה והלימודים. הסיפור על מורה הנעדרת מעבודתה בגין נסיעה
4 משפחתית, כלל אינו "סיפור" ונתבע 1, ככתב, כלל לא נזעק לשמירה על נפשם הרכה של
5 תלמידי בית הספר הנאלצים לשבות מלימודים, וממילא, בפועל הוחלפה התובעת במורים
6 אחרים, ומכל מקום – לא נטען אחרת.
- 7
- 8 .5. הנתבעים טוענים להגנתם "אמת דיברתי". בסעיף 14 לחוק נאמר כדלקמן :-
9 **"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זו הגנה טובה שהדבר**
10 **שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; ..."**
- 11
- 12 כלומר – מדובר בשני תנאים מצטברים, שהפרסום היה אמת, ואין בכך די אלא שנדרש אף
13 ענין ציבורי בפרסום. לאחר שקבעתי כי בכתבה שפורסמה לא היה כל אמת, אין אף כל צורך
14 לבחון את שאלת "הענין לציבור". מסכים אני כי אם היה אמת בתאור הדברים שבכתבה,
15 היה ענין לציבור בפרסום, אך כאמור – הכתבה חטאה קשות לאמת.
- 16
- 17 .6. לחלופין טוענים הנתבעים להגנת "תום הלב", כאמור בסעיף 15(4) ו-15(6) לחוק, דהיינו, כי
18 הפרסום נעשה "בתום לב", כשהפרסום מהווה :-
19 **"הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקידו... בשרות הציבור..."**
20 **(סעיף 15(4))**
- 21
- 22 או כשהפרסום מהווה :-
23 **"ביקורת על... פעולה שעשה (הנפגע) בפומבי..." (סעיף 15(6)).**
- 24
- 25 אולם הנתבעים נכשלו בהוכחת תום לבם, ובכך נשמטה הקרקע תחת ההגנה. בסעיף 16(ב)
26 לחוק נאמר כדלקמן :-
27 **"חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם**
28 **נתקיים בפרסום אחד מאלה:**
29 **(1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו;**
30 **(2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום**
31 **אמצעים סבירים להיווכח אם אמת הוא אם לאו;**
32 **(3) ..."**
- 33
- 34 חזקה זו הינה חזקה מכרעת. כאמור, הפרסום לא היה אמת. גם אם, משום מה וללא כל
35 בסיס אמיתי, האמין הנתבע 1 באמיתות הסיפור, ואינני קובע זאת, על אף שהמבחן לאמונה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2010

ת"א 09-160211 טאובר נ' הרוש ואח'

1 זו הינו סובייקטיבי בלבד, הרי, לטעמי, הנתבע 1 לא נקט לפני הפרסום באמצעים הסבירים
2 להיווכח אם אמת הוא אם לא, כלשון החוק, ודי בכך על מנת לשלול את טענת תום הלב. גם
3 "אמת סובייקטיבית", מן הדין כי תתבסס על בסיס ראיתי ראוי ואיתן.
4
5 אין מחלוקת בכוחה הרב של העיתונות. חובתו של הכתב לבדוק היטב את נושא כתבתו פן
6 יגרום לנזק כבד לנפגע, ובמיוחד כשברור שכתבתו עשויה לפגוע, ולפגוע קשות. חובה זו,
7 המוטלת על כל מפרסם, כפולה ומכופלת כשמדובר בעיתונאי.
8
9 הנתבע 1 מספר כי קיבל את המידע ממקור שהוא ככתב עומד על זכותו שלא לגלות את
10 זהותו. לדבריו "המקור נאמן עלי". בהסתירו את זהות המקור, מונע הנתבע 1 כל אפשרות
11 להעמיד נאמנות זו בביקורת. עוד הוסיף הנתבע 1 ו"הצליב" את המידע שקיבל עם מקור
12 חסוי נוסף, לאחר מכן פנה לתובעת לקבל את תגובתה וכך למנהלת גבי לוי ולניאדו.
13 השניים האחרונים "לא הכחישו את המידע שהיה ברשותי" (ראה סעיף 9 לתצהיר חקירתו
14 הראשית).
15
16 במהלך עדותו נשאל נתבע 1 באם המידע שקיבל מאותם שני מקורות חסויים, הוא מידע
17 ממקור ראשון, מידיעה אישית, אך הנתבע סירב להשיב ובא-כוחו טען כי גם בשאלות
18 עקיפות ניתן, על דרך האלימינציה, לזהות את המקור, ומכאן התנגדותו לשאלה. התנגדותו
19 התקבלה. אולם ברור שהיחידים שלהם ידיעה אישית על נסיבות המקרה ולהם מידע אמיתי
20 ונכון, היו העדים במשפט. מר ביטון הכחיש כי היה לו קשר עם הכתב וכך אף מר לניאדו,
21 פרט לפני הרשמית, בדואר אלקטרוני, שנענתה ב"אין תגובה". גם המנהלת לא שוחחה כלל
22 עם הנתבע 1 (ראה עדותה, עמ' 19 שורה 21 לפרוטוקול). אם היה הכתב מדבר עם מי מאלה,
23 היה יודע שהאמור בכתבה שעמד לפרסם, אינו אמת!
24
25 כשנשאל הנתבע 1 האם אינו מחויב בזהירות יתר ובבדיקת משנה כשה"מקור" מסרב
26 לחשיפת זהותו, השיב כי הסתמך על "מקור אחד, או שניים, או שלושה, או ארבעה" (עמ'
27 30 שורה 16 לפרוטוקול). מספר המקורות עולה וגדל. קל מאד להסתתר מאחורי מקור
28 חסוי, ובמיוחד כשמדובר במידע המתברר כשקרי. לדעתי, כשמתעקש הכתב לשמור על
29 חסיון מקורותיו, גם כשמדובר בפרשה כפרשתנו, שאין בה כל נושא בטחוני או פלילי
30 וכדומה - כך שעצם הדרישה לחסיון תמוהה כשלעצמה, חושף הכתב את עצמו למצב בו פרט
31 לאמינות עדותו אין לו ולא כלום. במקרה זה, הן לאור התרשמותי ממנו, ובעיקר לאור
32 התנהגותו בנושא בדיקת אמינות הסיפור, הנני קובע כי נתבע 1 נכשל בניסיונו לשכנעני
33 שנקט באמצעים הסבירים הדרושים לגילוי האמת.
34

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2010

ת"א 09-160211 טאובר נ' הרוש ואח'

1 את המנהלת שמע הכתב רק **לאחר** פרסום הכתבה. טענתו שהסתפק בכך שהן המנהלת והן
2 מר לניאדו "לא הכחישו" את הסיפור, לא תוכל להישמע. ראשית, כאמור, המנהלת לא
3 הכחישה ולא אישרה דבר, כאשר שיחה כזו כלל לא התקיימה בין השניים. גם עצם
4 התשובה, כאמור ב- 1/ת, תשובת לניאדו, היתה אך שבית הספר שומר על זכותם של
5 המורים לפרטיות, דהיינו – "אין תגובה". בטוחני שגם הנתבע 1 יודע היטב את ההבדל בין
6 העדר תגובה ובין הכחשה.

7
8 מחדלו העיקרי של הנתבע 1 הוא בכך שהתובעת, ששמעה על הכוונה לפרסם את הכתבה
9 הנוגעת לה, פנתה אל הנתבע 2, הממונה הישיר על הנתבע 1, וסיפרה לו את גרסתה לאשר
10 התרחש. נתבע 2 טען בפניה כי הוא אינו מכיר את פרטי הסיפור והוא ידאג כי נתבע 1 יצור
11 עמה קשר וישוחח עמה (סעיף 10 לתצהיר התובעת). הנתבע 1 מצהיר כי נתבע 2 הורה לו
12 לשוחח עם התובעת. למרות כל זאת, הוא נמנע מכך! כל אשר עשה, כך לדבריו, הוא נסיון
13 אחד לחייג לטלפון הסלולארי של התובעת, שלא צלח. מעבר לכך – לא עשה דבר על מנת
14 לקבל את תגובתה או גרסתה לארועים נשוא הכתבה.

15
16 לסיכום, הרי הנתבע 1 נמנע מלנסות ולקבל את גרסת התובעת, וזאת על אף הוראת נתבע 2,
17 נמנע מלשוחח עם המעורבים העיקריים כמו המנהלת או מר ביטון, ראה בהעדר תגובת מר
18 לניאדו כאי הכחשת הסיפור, ולמעשה ה"אמצעים הסבירים" לברור האמת לא היו אלא
19 שתי שיחות עם מקורות עלומים, חסויים, שידיעתם על תאור הדברים אינה מכלי ראשון
20 ואינה מידיעה אישית על כל נסיבות הפרשה. לא רק שהנתבע 1 לא עמד בחובתו לבדוק
21 אמינות הסיפור העלול לפגוע קשות בתובעת, אלא שנמנע במכוון מלנסות ולקבל את
22 תגובתה עובר לפרסום!

23
24 בתקנון האתיקה המקצועית של העתונות, חלק מתקנון מועצת העתונות בישראל, בסעיף 8,
25 נאמר כדלקמן :-

"פרטיות ושם טוב

26 (8) לא יפרסמו עתון ועיתונאי ללא הסכמתו של אדם דבר הנוגע
27 לפרטיותו או לשמו הטוב והעלול לפגוע בו, אלא אם קיים ענין ציבורי
28 בפרסום ובמידה הראויה. פרסום דבר כאמור מצריך ברגיל בירור
29 מוקדם עם הנוגע בדבר ופרסום הוגן של תגובתו".

30
31
32 כלומר, הוראות האתיקה המקצועית מחייבות את הכתב, במיוחד כשאינן כל ספק כי
33 הפרסום עלול לפגוע בשמו הטוב של נשוא הכתבה, לערוך בירור מוקדם של הסיפור העומד
34 להתפרסם, ואף חובה להוסיף לכתבה את תגובתו. הנתבעים הפרו חובה מקצועית זו באופן
35 בוטה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2010

ת"א 09-160211 טאובר נ' הרוש ואח'

1
2 ב- ע"א 1370/91 **לוטפי משעור נ' אביב חביבי** וערעור שכנגד, (פ"ד מז(1) 535, 537), אושרה
3 עמדתו של בית המשפט המחוזי – **"שראה בחומרה את העובדה שטענה זו... פורסמה על**
4 **ידי המערערים בלא לבקש עליה את תגובת המשיב"**.
5
6 כך אף ב- ע"א 492/89 **צבי סלונים נ' דבר בע"מ** (פ"ד מו(3) 827 בעמ' 835), שם נקבע
7 שפרסום של חשדות כבדים מחייב – **"משנה זהירות ובדיקה קפדנית של העובדות"**. ואם
8 מתברר לעתון כי טעה, כדי להקטין את הנזק, עליו לפרסם, גם מיוזמתו, פרסום שיהיה בו
9 כדי לכפר על מעשיו.
10
11 אמנם בפרשתנו הפרסום לא עסק ב"חשדות כבדים" כמעשי פשע חמורים וכדומה, אולם גם
12 לשון הרע שבפרסום נשוא תיק זה יש בו משום גרימת נזק קשה לנפגעת, התובעת. הנתבעים
13 לא היו מוכנים לפרסם כל הודעה המלמדת כי הפרסום הקודם היה מוטעה, מידע אליו יכלו
14 להגיע ללא כל קושי, אם אך טרחו לבררו.
15
16 טענתו הבאה של ב"כ הנתבעים הינה לענין התנהלותם לאחר פרסום הכתבה. לדבריו
17 (סעיפים 31-40 לסיכומים), היו הנתבעים מוכנים לפרסם **"תיקון או הכחשה מצד הנפגע"**
18 תוך זמן סביר ובהבלטה, או בדרך שבה פורסמה לשון הרע, כאמור בסעיף 17 לחוק, ומכאן
19 יש ללמוד על תום לבם, ובסירובם של התובעת ובא-כוחה להצעה זו יש כדי להעיד על חוסר
20 תום לב מצידם. גם טענה זו לא תוכל להתקבל.
21
22 סעיף 17 לחוק כותרתו **"שלילת הגנת תום לב"**. הוראת סעיף זה הינה בשלילת הגנת תום לב
23 לפרסום לשון הרע באמצעי תקשורת. כאשר נפגע פונה למפרסם באמצעי תקשורת ודורש
24 פרסום תיקון או הכחשה, הרי סרוב המפרסם שולל ממנו את הגנת תום הלב, אולם במקרה
25 שבפנינו כבר איבד המפרסם, שלושת הנתבעים, את הגנת תום הלב בגין החזקה שבסעיף
26 16(ב)(2) לחוק.
27
28 טענתו זו של ב"כ הנתבעים תדחה אף מנימוק נוסף. התובעת דרשה במכתבו של בא-כוחה
29 (נספח 7 לתצהיר התובעת) התנצלות על אי האמת שבפרסום ופיצוי כספי בסך 200,000 ₪.
30 תשובת ב"כ הנתבעים (נספח ד' לתצהיר נתבע 1) היתה כי **"העובדות הסובייקטיביות**
31 **שנכללו בכתבה הן אמת לאמיתה"** והצעתה האחרונה של נתבעת 3 הינה לפרסם **"תגובה או**
32 **הכחשה מטעמה** (של התובעת)" (ההדגשה במקור). מכל מקום, הנתבעת 3 עומדת על כך
33 שבפרסום "המתקן" לא תשמע כל הודאה בטענה כלשהי של התובעת. ב"כ הנתבעים סבור
34 כי בכך עמדו הנתבעים בדרישות סעיף 17 לחוק, ואין דעתי כדעתו. אמנם, כבר ב- ע"א
35 552/73 **הרצל רוזנבלום נ' ראובן כץ** (פ"ד ל(1) 489, בעמ' 597) קבע בית המשפט כי סעיף חוק

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2010

ת"א 09-160211 טאובר נ' הרוש ואח'

1 זה דן בפרסום תיקון או הכחשה מצד הנפגע עצמו, ושסירוב המפרסם לעשות כן מעיד על
2 חוסר תום לב, כך שאין מדובר בסרוב מצד המפרסם לפרסם התנצלות, אולם בפרשתנו
3 עמדת הנתבעים היתה שבפרסום המתקן יובלט כי ההכחשה הינה של התובעת, והנתבעים
4 עדיין עומדים על כל טענותיהם כאמור בפרסום המקורי. תוצאת פרסום שכזה רק תרע את
5 מצב התובעת, מעבר למצבה ערב פרסום שכזה. חוסר תום לב הנתבעים, במובנו הרחב,
6 מעבר לאמור בסעיף 17 לחוק נלמד מהעדך כל נכונות לבדוק שוב את הדברים, לאור
7 ההכחשה, ולעשות את הדרוש על מנת למנוע נזק נוסף מהתובעת, הנפגעת. הנתבעים אף
8 התנו את פרסום ההכחשה בויתור על הזכות לתבוע פיצוי בגין נזקי התובעת, וברור
9 שהתובעת היתה זכאית שלא להענות לתנאי שכזה. אולם, כאמור, ממילא אין בסעיף 17
10 לחוק לשמש לנתבעים הגנה כלשהי, וכל האמור בו אינו אלא בנסיבות השוללות הגנת תום
11 לב.

12

13

9. ועתה לענין גובה הנזק.

14

15 בענין זה טוען ב"כ הנתבעים מספר טענות. הטענה הראשונה היא כי אין כל מקום לפסיקת
16 פיצוי, כשהנזק, באם נגרם, נובע אך מ"אי דיוק כלשהו" בכתבה, כ"תוספת פגיעה" לנזק
17 שממילא היה נגרם לתובעת מפרסום העובדות המדויקות, ולחלופין, מן הדין שהפיצוי יהיה
18 זעום. לטענתו, יש להתמקד אך בפער שבין גרסת המנהלת ובין האמור בכתבה, אולם
19 העובדות המדויקות היו שונות בתכלית מהאמור מפורשות בכתבה. התובעת לא דרשה
20 להכיר בהעדרותה בגין בדיקות רפואיות. כדבריה – בדיקות רפואיות לא עושים ב"דיוטי
21 פרי". הפער, כלשון ב"כ הנתבעים, בין גרסת המנהלת ובין הפרסום בכתבה הינו מהותי,
22 ממשי, ופער זה הוא לשון הרע שבפרסום. יחד עם זאת, ברור שהתובעת אינה יכולה
23 להתעלם מתוצאות הפרתה את הוראות המנהלת ואי התייצבותה לאותם שלושה ימי
24 לימודים, ועל כך נתנה את הדין בהליך משמעותי, אך, כאמור, לא בכך עסקה הכתבה. מכל
25 מקום, גם נושא זה יובא במסגרת שיקול דעת בית המשפט בפסיקת הפיצויים.

26

27 הטענה השניה היא כי התובעת לא הוכיחה כל נזק כתוצאה מהפרסום, בהעדר זיהויה
28 בשמה בכתבה. אולם בענין זה הצדק עם ב"כ התובעת בהפנייתו לסעיף 3 לחוק, בו נאמר
29 כדלקמן:-

30

"אין נפקא מינה אם לשון הרע הובעה במישרין ובשלמות, או אם

31

היא והתייחסותה לאדם הטוען שנפגע בה משתמעות מן הפרסום או

32

מנסיבות חיצוניות, או מקצתן מזה ומקצתן מזה."

33

34 לכן, גם אם לשון הרע הובעה שלא במישרין, באי ציון מפורש של שם התובעת, אך
35 ההתייחסות לנפגעת, התובעת, משתמעת ברורות מהפרסום או מהנסיבות החיצוניות לו, די

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2010

ת"א 09-160211 טאובר נ' הרוש ואח'

1 בכך כדי להקים את העוולה. בפרסום דובר על מורה ותיקה מבית הספר אורט ימי באשדוד,
2 שהושעתה לאחר נסיעה לחו"ל. ללא כל קושי ניתן לכל המעוניין לגלות את שמה. מי
3 מהמורים ואנשי הצוות באורט באשדוד שלא שמע ולא ידע, קודם לפרסום, את הסיבה
4 להשעיית התובעת, יודע עתה כי היא ה"תחמנית", המציגה אישורים כוזבים למחלה או
5 לבדיקות, כשכידוע, היא לא עשתה כן ואף לא התכוונה לכך, ואם התכוונה, התעשתה תוך
6 יום, זמן רב טרם מועד הגשת אישור שכזה. מהמעגל הראשון, כאמור, עוברת הידיעה למעגל
7 השני, משפחה, תלמידים, ידידים, ומכאן – לרוב תושבי אשדוד והסביבה המעוניינים
8 ב"פרטים חמים" אלו על התובעת. לטעמי, לא נעשה בפרסום כל נסיון סביר להימנע מגילוי
9 מלא וברור של זהות התובעת.

10
11 טענתו האחרונה של ב"כ התובעים, כי יש לזקוף לחובת התובעת את המנעותה מלזמן
12 לעדות את המורים, או העמיתים לעבודה, או אחרים שלטענתה התעמתו אתה לגבי נושא
13 הכתבה, או שפגעו בה או שהיו עדים להקנטות או פגיעות שכאלה. ואכן, בהעדר עדויות
14 שכאלה, יש לקבוע כי התובעת נכשלה בהוכחת עיקר נזקה הנטען. יחד עם זאת, המסקנה
15 שמבקש ב"כ הנתבעים ללמוד ממחדל זה ש"אין לפצות את מי שלא נגרם לו שום נזק"
16 (סעיף 42 לסיכומים), אינה במקומה. הנזק לשמה הטוב של התובעת, הן כאדם והן כמורה,
17 אינו יכול להיות שנוי במחלוקת. הרי ענייננו בפרסום לשון הרע, במרעו. אמנם, העדרותה
18 של התובעת, כמורה וכמחנכת, מימי לימודים, חמורה כשלעצמה, אך הטענה כי "אין
19 החוטא נשכר", ומכאן שאינה זכאית לפיצוי, הינה טענה מקוממת. החטא הינו הפרסום
20 הפוגע והמבזה, והמבחן הינו בהתנהגות המפרסם, מהות הפרסום והנזק שנגרם לתובעת,
21 כפי שהוא. הפנייתו של ב"כ הנתבעים לפסק הדין ברע"א 10520/03 **איתמר בן גביר נ' אמנון**
22 **דנקנר** (תק-על 4(2006), 1410), שם נפסק פיצוי של שקל בודד, אינה במקומה. אין כל דמיון
23 בנסיבות שתי הפרשות. שיעור הנזק יגזר, בין היתר, מחומרת הפגיעה. בית המשפט יתחשב
24 בהיקף הפגיעה ובמעמדו של הניזוק בקהילתו.

25
26 אמנם:-

27 **"בצד כל אלה, בית המשפט עשוי להתחשב לצורך פסיקת פיצוי**
28 **בנתונים שיובאו לפניו בדבר שמו הרע של הנפגע, או בדבר אופיו,**
29 **עברו, מעשיו או דעותיו, ככל שאלה נוגעים במישרין ללשון הרע"**
30 **(שם, עמ' 48).**

31
32 אך כל אשר יש בפי הנתבעים כנגד התובעת הינה העדרותה משלושה ימי לימוד, וזאת כנגד
33 כל תעודות ההוקרה וההערכה שהציגה התובעת בנספחי תצהירה, בדבר יכולתה כמורה
34 (נספחים 1, 2 ו-3). לא נשמעה כל עדות ממשית בדבר אופי גרוע, מעשים שליליים או שם
35 רע.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2010

ת"א 09-160211 טאובר נ' הרוש ואח'

10. מנגד, טוען ב"כ התובעת לפיצוי גבוה, כנזק כללי. התובעת לא הוכיחה כל נזק מיוחד. לא הוכחה כל פגיעה בשכרה או במעמדה, או באפשרות קידומה. חשש גרידא – אין בו די. על כן, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע בסכומים הנקובים בסעיף 7(ב) ו-7(ג) לחוק, ללא הוכחת נזק, וסכום זה מוגבל ל- 100,000 ₪. הנזק במקרה זה הינו עצם הפגיעה בשמה הטוב של התובעת, ולא הוכח כל נזק שמעבר לכך. הפיצוי נועד לעודד את רוח הנפגע ולתקן את הפגיעה בשמו הטוב (ראה רע"א 4740/00 אמר נ' יוסף, פ"ד נה(5), 510).
- מטרת הפיצוי הינה, בין היתר, גם בהרתעת המפרסם עצמו וכל מפרסם עתידי מהפיתוי שבפרסום כתבה פוגעת בהעדר בדיקה מספקת של אמיתות הפרסום טרם פרסומו. לטעמי, הוכח בפני כנדרש, מעצם פרסום הכתבה, כותרותיה והצילום המצורף לה, על כוונה לפגוע בנשוא הכתבה. הנתבעים 1 ו-2 לא יכלו שלא לדעת כי הדברים בכתבה יפגעו בתובעת, ואולי אף פגיעה קשה ביותר, אך הם נמנעו מלבצע בדיקה מספקת של אמיתות התוכן. הכוונה לפגוע, כאמור בסעיף 7(ב) לחוק נלמדת מהאדישות לפגיעה הצפויה, שכמוה ככוונה, בהעדר ודאות מספקת לאמיתות הכתבה. אין מדובר במפרסם שגורם לנזק מבלי להיות ער לתוצאות האפשריות ממעשיו.
- אומר בית המשפט בע"א 552/73 שצוטט לעיל, כדלקמן:
- "בגלל התפוצה הגדולה של העתונות וכוחה הרב להזיק היא זקוקה לריסון יתר. אם ישנו ריסון עצמי מספיק - מה טוב; ולא - על בתי- המשפט להביא לכך על-ידי פסיקת פיצויים הולמים. במצב השורר בארץ, שיש ועתוננים נתפסים לדברים שבסנסציה ואזי לא תמיד בודקים הם באמצעים וחורגים מתחום המותר לפי החוק, פסיקת פיצויים מתאימים היא אולי האמצעי הבדוק והבטוח ביותר לבלימת הנטיה הזאת. הדבר חמור פי כמה כאשר הפרסום נעשה בזדון או אפילו ללא בדיקה מוקדמת מספקת לגילוי האמת לאמיתה והעמדת דברים על מכונם".**
- דברים אלו שנאמרו בשנת 1976, נכונים שבעתיים כיום.
- על כן, בהתחשב בעומק הפגיעה בשמה הטוב של התובעת, הנני מעמיד את הפיצוי על סך 75,000 ₪.
11. ב"כ התובעת אף מבקש כי בית המשפט יחייב את הנתבעים בהוצאות התובעת ובשכר טרחת עו"ד בו עמדה, באופן מלא, כך שלא יגרם לה חסרון כיס. בענין זה מציג ב"כ התובעת את הסכם שכר הטרחה בינו ובין התובעת, ואת כרטיס חיוביה עבור שכרו, ובסה"כ סך של

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

27 אוקטובר 2010

ת"א 09-160211 טאובר נ' הרוש ואח'

1 115,059 ₪, כלומר, יותר מסכום הפיצוי בו זכתה. כידוע, ההלכה הנוהגת היא שיש לפסוק
2 הוצאות "ריאליות", אך יחד עם זאת מן הדין כי ההוצאות תהיינה אף סבירות.
3
4 תקנה 512 לתקנות סדר הדין האזרחי, היא ההוראה הדנה בענין. מדובר בסכום שלא יפחת
5 מהתעריף המינימלי, או המומלץ, של לשכת עורכי הדין. לטעמי, טעה ב"כ התובעת
6 בהערכתו את גובה הפיצוי העשוי להיפסק לזכות מרשתו, וכך אף לענין הראיות שבידה
7 לענין גובה הנזק, ומכאן אף קביעת שכר טרחתו. אימוץ הדרישה לפסיקת הוצאות משפט
8 ושכר טרחה מלאים, יביאו להעדר כל שיקולי סבירות פסיקתן. בטוחני כי ב"כ התובעת
9 ימצא את הדרך שלא להביא את התובעת לחסרון כיס. יש לכבד את טענת ב"כ הנתבעים כי
10 פסיקת ההוצאות חייבת להיות ביחס ישיר לסכום הפיצוי שנפסק.
11

סוף דבר

12
13
14 12. לאור כל האמור לעיל, הנני מחייב את שלושת הנתבעים, יחד ולחוד, לשלם לתובעת את הסך
15 של 75,000 ₪, וכן הוצאות המשפט הראליות ושכ"ט עו"ד בסך 20,000 ₪, בצרוף מע"מ,
16 כשסכומים אלו נושאים ריבית כחוק מיום העמידה בהוצאות המשפט או מיום פסק הדין,
17 ועד לתשלום בפועל.
18

19 **ניתן היום, י"ט חשון תשע"א, 27 אוקטובר 2010, בהעדר הצדדים.**
20
21

22 דן מזור, שופט בכיר
23